

Yangın tazminatının gelir vergisinden istisna olup olmadığı

Mustafa Çolak

Vergi Danışmanı

Sirküler No: 904

Tarih: 08.01.2024

Kısa Cevap

GİB özelgesine göre, kamu kurumlarında **hava aracının sevk ve idaresiyle görevli lisanslı pilotlar** ile **lisanslı uçuş ekibi üyelerine** fiilen uçuş hizmetleri dolayısıyla ödenen tazminatlar GVK 29/1-(2) kapsamında **gelir vergisinden istisnadır**. Buna karşılık orman yangınlarına müdahale eden araçlarda idareyi temsilen görevlendirilen **mühendis, orman muhafaza memuru ve diğer personele ödenen yangın tazminatı istisna kapsamında değildir**.

Ücretin Tanımı (GVK 61)

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun “Ücretin tarifi” 61 inci maddesinde, “Ücret işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir. Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez.” hükmü yer almaktadır.

Teşvik İkramiye ve Mükafatları (GVK 29)

Aynı Kanunun “Teşvik ikramiye ve mükafatları” başlıklı 29 uncu maddesinde, “Teşvik gayesiyle verilen aşağıda yazılı ikramiye ve mükafatlar Gelir Vergisi’nden müstesnadır: ...

2. Subay, astsubay, erbaş ve erlere ve ordu hizmetinde bulunan sivil makinistlere, uçuş, dalış gibi hizmetleri dolayısıyla verilen tazminatlar, gündelikler, ikramiyeler ve zamlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında uçuş maksadıyla görevlendirilen, hava aracının sevk ve idaresiyle

görevli pilotlar ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren personele fiilen uçuş hizmetleri ve kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulunan müesseselerde denizaltına dalış yapanlara fiilen dalış hizmetleri dolayısıyla yapılan aynı mahiyetteki ödemeler;” hükmüne yer verilmiştir.

306 Seri No’lu Tebliğ Açıklaması

Konuya ilişkin ayrıntılı açıklamalara, 306 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yer verilmiş olup, anılan Tebliğin 3 üncü maddesinin altıncı fıkrasında, “(6) 193 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yapılan düzenlemeye göre, subay, astsubay, erbaş ve erlere ve ordu hizmetinde bulunan sivil makinistlere, uçuş, dalış gibi hizmetleri dolayısıyla verilen tazminatlar, gündelikler, ikramiyeler ve zamlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında uçuş maksadıyla görevlendirilen, hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren personele fiilen uçuş hizmetleri ve kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulunan müesseselerde denizaltına dalış yapanlara fiilen dalış hizmetleri dolayısıyla yapılan aynı mahiyetteki ödemelere ilişkin istisna uygulaması önceden olduğu şekilde devam etmektedir.” açıklaması yer almaktadır.

Pilot Lisans Yönetmeliği

Diğer taraftan 2/6/2017 tarihli ve 30084 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Pilot Lisans Yönetmeliğinde (SHY-1), uçak, helikopter, planör, balon, hava gemisi ve çok hafif hava aracı kategorilerindeki hava araçlarında pilot olarak faaliyette bulunacak kişilerin lisans, yetki, yetkilendirme ve sertifika almalarına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (p) bendine göre, uçuş ekibi üyesi, uçuş süresince bir hava aracının operasyonu için gerekli olan görevleri yerine getirmekten sorumlu, Genel Müdürlük tarafından lisanslandırılmış kişileri ifade etmektedir.

Toplu Sözleşmedeki Yangın Tazminatı

Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmesinin “Tarım ve Ormancılık Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme” başlıklı 9 uncu Bölümün “Yangın tazminatı” başlıklı 2 nci maddesinde ise “(1) 28/2/1985 tarihli ve 3160 sayılı Kanun hükümlerine göre ödeme yapılanlar hariç olmak üzere, Orman Genel Müdürlüğü taşra teşkilatı kadro ve pozisyonlarında bulunan personelden, orman yangınlarına müdahale esnasında kullanılan hava vasıtalarında yangın söndürme faaliyetlerinin yerine getirilmesi amacıyla fiilen görev yapanlara her uçuş günü için (1000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda döner sermaye bütçesinden karşılanmak üzere tazminat ödenir. Bu şekilde bir ayda yapılacak ödeme tutarı (10000) gösterge

rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez.” hükmüne yer verilmiştir.

Özelgedeki Sonuç

Bu hüküm ve açıklamalara göre, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan hava aracının sevk ve idaresiyle görevli Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından pilot lisansı sahipli pilotlar ile adı geçen Genel Müdürlük tarafından lisanslandırılmış ve uçuş esnasında görevli uçuş ekibi üyelerine fiilen uçuş hizmetleri dolayısıyla ödenen tazminatların Gelir Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan istisna kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmaktadır.

Ancak, 01.04.2022 – 30.11.2022 tarihleri arasında orman yangınlarına müdahale edecek araçlarda (Uçak-Helikopter) idareyi temsilen görevlendirilen mühendis, orman muhafaza memuru ve diğer personele 6. Dönem Toplu Sözleşmesine göre ödenen yangın tazminatının Gelir Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan istisna kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

GİB 08.12.2023 tarih ve 584773 sayılı Özelgesi

Sık Sorulan Sorular

Uçuş tazminatı istisnası kimleri kapsıyor?

Kamu kurumlarında hava aracının sevk ve idaresiyle görevli lisanslı pilotlar ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren lisanslı uçuş ekibi üyelerini.

Yangın tazminatı istisna mı?

Orman yangınlarına müdahale araçlarında idareyi temsilen görevlendirilen mühendis, orman muhafaza memuru ve diğer personele ödenen yangın tazminatı istisna kapsamında değildir.

Belirleyici ölçüt nedir?

Ödemenin, hava aracının sevk ve idaresiyle görevli ya da uçuş ekibi üyesi olarak lisanslandırılmış personele fiilen uçuş hizmeti dolayısıyla yapılmış olması.

Uçuş ekibi üyesi kimdir?

Pilot Lisans Yönetmeliği (SHY-1) 4/1-(p) uyarınca, uçuş süresince hava aracının operasyonu için gerekli görevleri yerine getirmekten sorumlu, Genel Müdürlükçe lisanslandırılmış kişiler.

Resmî Kaynaklar

- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (29 ve 61'inci maddeler)
- 306 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği
- Pilot Lisans Yönetmeliği (SHY-1) — Resmî Gazete, 02.06.2017/30084
- Gelir İdaresi Başkanlığı 08.12.2023 tarih ve 584773 sayılı Özelgesi

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirkülerleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/yangin-tazminatının-gelir-vergisinden-istisna-olup-olmadığı/> adresindeki sirkülerden 20.09.2026 23:21 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net